

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/46/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116215768
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2116215768.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. W., nar. XX.X.XXXX, obvyklý pobyt Rakúsko, trvale J., S. XXX/X, dieťa rodičov: A. W., nar. XX.XX.XXXX, S. XXX/X, J., zastúpená splnomocnenou zástupkyňou: Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., Špitálska 10, Bratislava a A. W., nar. X.X.XXXX, Z. XXB/X, XXXX C. K., Rakúsko, o nahradenie súhlasu otca, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č.k. 16P 66/2016-37 zo dňa 8. júla 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Uznesením napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. vyhlásil, že vo veci o nahradenie súhlasu otca nemá právomoc a výrokom II. konanie o nahradenie súhlasu otca zastavil.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 161 ods. 1, 2 a § 9 Civilného sporového poriadku článku 8 ods. 1, čl. 10, čl. 16 ods. 1 písm. a), čl. 17, čl. 20 ods. 1 nariadenia Rady ES č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie ES č. 1347/2000 a vecne odôvodnil tým, že nie sú splnené podmienky pre začatie a vedenie konania na súde Slovenskej republiky. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.11.2014 č. k. 3P 56/2014 - 281, ktorý je súčasťou návrhu i spisu tunajšieho súdu 19P 60/2014 bol nariadený návrat maloletej do krajiny jej obvyklého pobytu v Rakúsku, matke bolo nariadené vrátiť maloletú do Rakúska. V konaní bolo zistené, že právo maloletú vychovávať, starať sa o ňu, spravovať jej majetok a zastupovať ju patrí rodičom maloletej - obom, matka mala trvalý pobyt v Rakúsku, maloletá tam mala lekára. Maloletá sa narodila v Rakúsku, je štátnym občanom Rakúska i SR. Súd dospel k záveru, že je nesporné, že maloletá mala obvyklý pobyt v Rakúsku, na území SR sa jednalo o neoprávnené zadržiavanie maloletej, otec k takému pobytu nedal súhlas. Odkazujúc na dôvody uvedeného rozhodnutia v spojení so skutočnosťou, že v krajine obvyklého pobytu maloletej prebieha i konanie o rozvod manželstvo rodičov a tiež o zverení maloletej do osobnej starostlivosti, keď maloletá sa aj v súčasnej dobe nachádza na území Rakúska /teda nemohlo dôjsť a nedošlo k zmene obvyklého pobytu/, je potrebné konštatovať, že nedošlo k žiadnym zmenám oproti ostatnému rozhodnutiu súdu a k zmene obvyklého pobytu maloletej. V danom prípade sa nejedná o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, je však potrebné poukázať na skutočnosť, že ani tu by súd podľa čl. 20 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 nemal dôvod návrhu vyhovieť. Zo skutkových okolností danej veci vôbec nevyplývalo, že by bolo potrebné rozhodovať z dôvodu naliehavosti s nutnosťou riešiť momentálny stav, a to aj vzhľadom na to, že matka maloletej má možnosť podať návrh týkajúci sa výkonu rodičovských práv a povinností na príslušnom súde v Rakúsku. Pri svojom rozhodnutí súd prihliadol tiež k tomu, že maloletá stále býva v Rakúsku, teda v mieste obvyklého pobytu. Súd konanie o nahradenie súhlasu otca zastavil z dôvodu neodstrániteľnej

podmienky konania, keďže nie je daná právomoc tunajšieho súdu vo veci konať a rozhodnúť na rozdiel od príslušného súdu v Rakúsku.

3. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka maloletej prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne, a to v celom rozsahu z odvolacích dôvodov uvedených podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku. Podľa odvolateľky rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd postupoval správne, keď aplikoval na určenie právomoci Nariadenie Rady ES č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudku v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie ES č. 1347/2000 (ďalej len „nariadenie“). Poukázala na článok 7 ods. 2 druhej vety Ústavy Slovenskej republiky. Súd však nezohľadnil všetky relevantné články nariadenia pri skúmaní procesných podmienok konania, pretože matka je presvedčená, že súd nevzal na zreteľ článok 12 ods. 3 písm. a) Nariadenia podľa ktorého „súdy členského štátu majú takisto právomoc v otázkach rodičovských práv a povinností aj v iných konaniach, ako sú konania uvedené v odseku 1, ak: a) dieťa má vo vzťahu k tomuto členskému štátu podstatnú väzbu, najmä na základe skutočností, že jeden z nositeľov rodičovských práv a povinností má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte, alebo že dieťa je štátnym príslušníkom tohto členského štátu, b) všetci účastníci konania prijali právomoc súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania, ak je to v najlepšom záujme dieťaťa“. Matka je presvedčená, že aplikujúc tento článok je daná právomoc tunajšieho súdu teda súdu Slovenskej republiky a to z dôvodov, že matka sa podaným návrhom domáhala, aby bol nahradený súhlas otca s vycestovaním maloletej na územie Slovenskej republiky za účelom návštevy jej ostatnej biologickej rodiny ku ktorej má maloletá blízke citové vzťahy. Je zrejmé, že maloletá má podstatnú väzbu k územia Slovenskej republiky, nakoľko má na Slovensku celú svoju ostatnú rodinu po matke aj po otcovi. Matka má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt, maloletá je štátnou občiankou aj Slovenskej republiky. Jednou z podmienok aplikácie tohto článku Nariadenia teda založenia právomoci súdu Slovenskej republiky, je taktiež skutočnosť, že ostatní účastníci konania prijímú ho hoci aj konkludentným spôsobom tunajšieho slovenského súdu a rozhodovanie na tunajšom súde je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Matka zároveň poukazuje na článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa v zmysle ktorého záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti súdu týkajúcej sa detí. Matka má preto za to, že v najlepšom záujme maloletej rozhodovanie o jej záležitostiach pred súdom Slovenskej republiky, nakoľko matka ako aj jej samotná maloletá neovláda nemecký jazyk a preto rozhodovanie o návrhu by bolo pre maloletú ako aj pre matku, ktorej je predbežne zverená do osobnej starostlivosti, priaznivejšie už len z dôvodu, že matka nemusí platiť súdnych prekladateľov a tlmočníkov, aby rozumela tomu ako súd koná, akým spôsobom rozhoduje. Ďalej poukázala na článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zastavenie konania kvôli nedostatku procesnej podmienky v postupe všeobecného súdu ktoré bolo zapríčinené chytrým právnym posúdením právomoci súdu, považované za odopretie ústavou upraveného práva na súdnu ochranu, ktoré v konečnom dôsledku upravujú popretie princípu zvaného ako zákaz odopretia spravodlivosti. K otázke spravodlivosti sa judikatúra Najvyššieho súdu pridáva argumentáciou ústavného súdu podľa ktorej „... orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu“. Matka má preto za to, že postupom súdu bola matke odňatá možnosť konať pred súdom a bola jej odopretá spravodlivosť a preto sa domáha, aby odvolací napadnuté uznesenie zmenil a vydal rozsudok, ktorým udelí matke maloletej dcéry namiesto otca súhlas na vycestovanie maloletej dcéry na územie Slovenskej republiky v trvaní najviac tri kalendárne dni v kalendárnom týždni, obvykle počas víkendu, alternatívne napadnuté uznesenie zruší a vec vráti na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Otec maloletej odvolací návrh nepodal. K doručenému odvolaniu sa písomne nevyjadril.

5. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), účinného od 01.07.2016 a v zmysle § 2 ods. 1 CMP subsidiárne podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa

§ 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti uzneseniu bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP, § 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, v dôsledku čoho je namieste uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne s použitím § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

7. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie právomoci súdu, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia uznesenia. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Keďže súd prvej inštancie napadnuté uznesenie vo všetkých jeho častiach riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie a odvolací súd s týmto odôvodnením súd v plnej miere stotožňuje.

8. K odvolacím argumentom matky maloletej považuje za potrebné dodať nasledovné:

9. V prvom rade matka vytýkala súdu prvej inštancie, že nevzal na zreteľ článok 12 ods. 3 Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudku v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie ES č. 1347/2000.

10. Nariadením sa zavádza obmedzená možnosť, ktorá podlieha určitým osobitným podmienkam, začať konanie v akejkoľvek veci rodičovských práv a povinností na súde iného členského štátu, než je členský štát, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt, ak táto vec súvisí s prebiehajúcim konaním o rozvod manželstva v tomto inom členskom štáte, alebo ak má dieťa vo vzťahu k tomuto členskému štátu podstatnú väzbu. Je potrebné poznamenať, že článkom 12 sa nevytvára kritérium právomoci, ak ho nie je možné uplatniť v súlade s ustanovenia mi odseku 1 alebo 3.

11. Súdny členský štát, na ktorých sa na základe kritéria právomoci stanoveného v článku 3 začali viesť iné konania, ako sú konania vo veci rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva, majú tiež právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností, a to aj v prípade, ak dieťa nemá v tomto štáte obvyklý pobyt, ak sú splnené tieto podmienky :

- dieťa má vo vzťahu k tomuto členskému štátu podstatnú väzbu, najmä na základe skutočnosti, že jeden z nositeľov rodičovských práv a povinností má v tomto členskom štáte obvyklý pobyt alebo že dieťa je štátnym príslušníkom tohto štátu. Tieto okolnosti nemajú výhradný charakter a uvedená väzba môže vychádzať aj z iných okolností,
- všetci účastníci konania prijímajú právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase konania,
- právomoc je v najlepšom záujme dieťaťa (opäť rovnaká podmienka ako podmienka stanovená v článku 12 ods. 1 písm. b).

12. Maloletá má obvyklý pobyt v Rakúsku, na Okresnom súde v Modlingu prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov maloletej (7C 96/2014) a zverenie maloletej do starostlivosti (7P 196/2014). Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.11.2014 č. k. 3P 56/2014 - 281 bol nariadený návrat maloletej do krajiny obvyklého pobytu Rakúsko a matke bolo nariadené, aby maloletú do Rakúska vrátila. Matka sa v dôsledku rozhodnutia presťahovala do Rakúska k blízkosti obydlija otca. Maloletá sa na nové prostredie nevie adaptovať, prežívala psychický šok v dôsledku odlúčenia od ostatnej biologickej

rodiny a prostredia, na ktoré bola zvyknutá. Matka sa presťahovala s maloletou bližšie k slovensko-rakúskym hraniciam, aby mohli navštevovať rodinu v J. a aby mala matka bližšie do práce v Bratislave kam dochádza každý utorok a štvrtok. Matka maloletej tvrdí, že má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt. Maloletá je štátnou občiankou aj Slovenskej republiky.

13. Vychádzajúc z uvedeného podmienky pre aplikáciu čl. 12 ods. 3 nariadenia splnené neboli, nakoľko neboli splnené predpoklady jeho uplatnenia, pretože nebolo preukázané prijatie právomoci všetkými účastníkmi konania v čase začatia konania.

14. Na základe uvedené odvolací súd vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 2 CSP.

15. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).